

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/113/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123228056
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6123228056.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedláčkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Manuvia Jobliner, s.r.o., Zochova 6 - 8, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 592 761, zastúpenej Mgr. Michalom Kozoňom, narodeným 11. júna 1989, Čadca, SNP 130/62, proti žalovanej obchodnej spoločnosti EKORENTING, s.r.o., Železničiarska 13, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 46 830 171, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Železničiarska 13, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 876 686, o zaplatenie 63 685,99 eura s príslušenstvom a zmluvnou pokutou, v konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 65Cb/40/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 4Up/228/2023, takto

rozhodol:

Na prejednanie veci je p r í s l u š n ý Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu z Okresného súdu Banská Bystrica postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Mestský súd Bratislava III svoj nesúhlas s postúpením sporu odôvodňuje tým, že žalobkyňa odvodzuje svoj peňažný nárok z dohody o dočasnom pridelení zamestnancov uzatvorenej podľa § 58a zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „zákoník práce“). Tento vzťah je potrebné preto považovať za pracovnoprávny, na ktorý sa aplikujú ustanovenia zákonníka práce a občianskeho zákonníka. Na konanie je teda príslušný Mestský súd Bratislava IV.

2. K postúpeniu sporu na Mestský súd Bratislava III došlo v rámci upomínacieho konania postupom podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd uvádza, že z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (č. l. 84) nevyplýva dôvod, pre ktorý došlo k postúpeniu na Mestský súd Bratislava III, a teda aké okolnosti existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúce pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa CSP a aké procesné normy upravujúce príslušnosť súdu použil.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa § 43 ods. 2 CSP prejednal spor o príslušnosť a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci nie je dôvodný.

4. Podľa § 22 písm. a) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

5. Podľa § 262 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

6. V prvom rade bolo úlohou najvyššieho súdu ustáliť, aká konkrétna príslušnosť súdu je predmetom sporu medzi Okresným súdom Banská Bystrica a Mestským súdom Bratislava III. V prípade sporu o miestnu príslušnosť by totiž vzhľadom na postavenie predmetných súdov a § 43 ods. 2 CSP veta za bodkočiarkou bol o ňom príslušný rozhodovať nie najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený, ale súd nadriadený výlučne Mestskému súdu Bratislava III, a teda Krajský súd v Bratislave v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) v spojení s § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z.

7. V priebehu súdneho konania nadobudli účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvodmi súdov a zákon č. 398/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvodmi súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dôsledkom tejto reformy okrem iného bolo faktické vytvorenie jedného územného obvodu pre Bratislavu, v rámci ktorého pôsobia štyri sudy tej istej inštalácie, ako to vyplýva z § 2 ods. 1 až 4 zákona č. 371/2004 Z. z. Zároveň došlo k špecializácii výkonu súdnictva aj v rámci týchto mestských súdov, a to na rozdiel od ostatných súdov v postavení okresného súdu už samotným zákonom č. 371/2004 Z. z., teda nie len úpravou obsiahnutou v CSP. Totiž v zmysle § 18n ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. došlo k prechodu výkonu súdnictva rozdelením agendy piatich tzv. bratislavských okresných súdov medzi štyri z nich (označované už ako mestské) so zánikom jedného z nich, teda došlo k reorganizácii agendy medzi ostávajúce sudy patriace do obvodu rovnakého krajského súdu a súčasne ktorých obvod tvorí rovnaký územný obvod. Tomuto prechodu výkonu súdnictva zodpovedá aj úprava vecnej a kauzálnej príslušnosti týkajúca sa tzv. bratislavských mestských súdov obsiahnutá v CSP.

8. Táto nová právna úprava bola účinná už v čase postúpenia veci Okresným súdom Banská Bystrica, a preto sa ňou mal tento súd riadiť. V zmysle danej úpravy platí, že tam, kde nie je ani jeden z tzv. bratislavských mestských súdov kauzálny príslušný [§ 22 písm. a) CSP, § 23 písm. a) CSP, § 24 písm. a) CSP, § 26 písm. a) CSP, § 27 CSP, § 28 písm. a) CSP, § 29 CSP, § 33 CSP, § 196a ods. 1 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 9 písm. a) zákona č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov] alebo výlučne miestne príslušný podľa § 20 písm. c) CSP v spojení s § 45 ods. 1 a 2 exekučného poriadku v znení zmien účinných do 31. marca 2017 a k zmenám viažucim sa prechodnými ustanoveniami (ide o súd príslušný v tzv. dobiehajúcich exekučných konaniach), pričom okolnosť rozhodná pre určenie miestne príslušného súdu by bola viazaná na územie Bratislavy, je vždy vecne, ako aj miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV, ako to vyplýva z § 12 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 až 4 zákona č. zákona č. 371/2004 Z. z., § 471c CSP a § 18n ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z.

9. V tejto súvislosti považuje najvyšší súd za nevyhnutné poukázať na vzťah jednotlivých druhov príslušnosti súdu. Každý druh má svoj vlastný účel, samostatné kritériá určenia príslušnosti a aj osobitnú úpravu (čomu zodpovedá aj systematické delenie tretej hlavy prvej časti CSP na jednotlivé diely). Nemožno však uprieť, že tieto sú navzájom prepojené. Príkladom je práve kauzálna príslušnosť. Pomocou pravidla pre určovanie všeobecného miestne príslušného súdu sa určuje kauzálna príslušnosť

súd (2Ndc/6/2019). Obdobný vzťah platí aj pri vecnej a miestnej príslušnosti.

10. Okresný súd Banská Bystrica ako kauzálny príslušný súd pre upomínacie konanie správne vychádzal z okolností určujúcich miestne príslušný súd, nie však z okolností určujúcich vecne alebo kauzálny príslušný súd, resp. nesprávne aplikoval príslušné procesné normy upravujúce vecnú a kauzálnu príslušnosť súdu. Takáto situácia môže nastať, ak je okolnosť rozhodujúca pre určenie všeobecne miestne príslušného alebo výlučne miestne príslušného súdu (s výnimkou súdu príslušného v tzv. dobiehajúcich exekučných konaniach) viazaná na územie Bratislavy. Toto územie totiž tvoria katastrálne územia jej mestských častí Bratislavy podľa § 3 ods. 1 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov, pričom tieto časti tvoria okresy Bratislava I až V v zmysle § 9 ods. 1 písm. a) až e) zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 221/1996 Z. z.“) v spojení s nariadením vlády č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy v znení neskorších predpisov, ktorých územný obvod je územným obvodom na výkon súdnictva ako to predpokladá § 7 ods. 1 zákona č. 258/1996 Z. z. a ako to vyplýva z čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a zákon č. 757/2004 Z. z., výkon ktorého je v pôsobnosti všetkých tzv. bratislavských mestských súdov v zmysle § 2 ods. 1 až 4 zákona č. 371/2004 Z. z. v spojení s § 5 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. Preto inak miestne príslušný súd podľa § 12 ods. 1 CSP nemusí byť zároveň aj vecne alebo kauzálny príslušný súd ako to predpokladá § 12 ods. 2 CSP.

11. V tomto prípade nevyšli najavo iné okolnosti určujúce miestne príslušný súd než adresa sídla žalovanej v zmysle § 15 ods. 1 CSP. Ako vyplýva z § 2 ods. 1 až 4 zákona č. 371/2004 Z. z., adresa žalovanej je v územnom obvode okresu Bratislava I, ktorý spolutvorí obvod každého z tzv. bratislavských mestských súdov. Zo strany Okresného súdu Banská Bystrica tak došlo k správne určeniu miestne príslušného súdu. Otázkou tak zostáva, či aj súdu vecne alebo kauzálny príslušného, na čo je potrebné posúdiť povahu sporu. Z uvedeného tak vyplýva, že medzi Okresným súdom Banská Bystrica a Mestským súdom Bratislava III nejde o spor o miestnu príslušnosť, ale vzhľadom na špecializáciu výkonu súdnictva tzv. bratislavskými mestskými súdmi s pôsobnosťou v rovnakom územnom obvode, resp. obvodoch a tomu zodpovedajúcu právnu úpravu, o spor o vecnú alebo kauzálnu príslušnosť. Preto je tak daná príslušnosť najvyššieho súdu rozhodovať o tomto spore v zmysle § 43 ods. 2 CSP.

12. Z predloženého spisu vyplynulo, že žalobkyňa sa voči žalovanej domáha zaplatenia odmeny za pridelenie zamestnancov. Žalobkyňa tento svoj nárok a na druhej strane svoju povinnosť pridelať žalobkyni ako agentúra svojich zamestnancov, ktorých zamestnáva v pracovnom pomere vyvodzuje z Rámcovej dohody o dočasnom pridelení zamestnancov. Z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci vyplýva, že strany sporu majú postavenie podnikateľiek podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, pričom žalobkyňa navyše podniká ako agentúra dočasného zamestnávania. Z uvedených okolností vyplýva, že vzťah, z ktorého žalobkyňa odvodzuje svoj nárok má podklad v § 58a ods. 2 zákonníka práce, a teda z dohody o dočasnom pridelení uzatvorenej medzi agentúrou dočasného zamestnávania a užívateľským zamestnávateľom. Zo zákonníka práce (najmä § 1 až § 5) však nevyplýva, že pracovnoprávnym vzťahom by sa rozumel vzťah medzi agentúrou dočasného zamestnávania a užívateľským zamestnávateľom. Zároveň dočasné pridelenie zamestnancov je podnikateľskou činnosťou, ktorá v zmysle § 29 ods. 2 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predpokladá odmenu za pridelenie len pri agentúre dočasného zamestnávania (nie pri zamestnávateľovi). Už len tieto okolnosti by v zmysle záveru prijatého v uznesení najvyššieho súdu z 31. januára 2024 sp. zn. 3Ndob/87/2023 (Aj napriek tomu, že v danom prípade nejde o záväzok vyplývajúci z noriem obchodného práva, vzhľadom na povahu subjektov a skutočnosť, že nárok žalobcu je uplatňovaný v rámci predmetu jeho činnosti voči obchodnej spoločnosti, je podľa najvyššieho súdu potrebné dospieť k záveru, že predmetná vec má obchodnoprávnu povahu, preto ide o obchodnoprávny spor.) postačovalo na konštatovanie, že v tomto prípade ide o obchodnoprávny spor.

13. Najvyšší súd však poukazuje na to, že z Rámcovej dohody o dočasnom prideľovaní zamestnancov, ktorá tvorí prílohu návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní vyplýva dohoda strán sporu, že ich právne vzťahy sa spravujú zákonníkom práce, ObZ a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi dočasné pridelenie zamestnancov (č. 1. 10 druhá strana). To, že zákonník práce upravuje dohodu o dočasnom pridelení ako zmluvný typ, nevylučuje to, že sa ich vzťah založený zmluvou môže spravovať ObZ. Je to tak v prípade dohody podľa § 262 ods. 1 ObZ alebo v závislosti od splnenia subjektívnych kritérií podľa § 261 ods. 1 a 2 ObZ. Najvyšší súd má za to, že medzi stranami sporu došlo k dohode o voľbe ObZ podľa § 262 ods. 1 ObZ, a preto na ich právny vzťah dopadá ObZ tam, kde absentuje zmluvná úprava a príslušná úprava obsiahnutá v zákonníku práce, pričom sa nejedná o pracovnoprávny vzťah.

14. Obchodnoprávny spor nie je bližšie procesnými normami definovaný, avšak práve procesné normy slúžia realizácii hmotného práva, ktoré je súdom v konaní nachádzané a ktorému má byť poskytnutá ochrana. Preto by bolo neúčelné, ak by spory vyvolané z právneho vzťahu, ktorý sa spravuje ObZ neprejednávali a nerozhodovali súdy kauzálne príslušné v obchodnoprávných sporoch vymedzené v § 22 CSP alebo pre tieto spory špecializované odvolacie súdy vymedzené v § 34 ods. 2 CSP. Z procesnoprávneho hľadiska sa tak v tomto prípade jedná o obchodnoprávny spor, v ktorom sa koná a rozhoduje o uplatnenom práve vzniknutom z právneho vzťahu, ktorý sa spravuje ObZ. Najvyšší súd však uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

15. Najvyšší súd však uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami, a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

16. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Mestský súd Bratislava III je súdom príslušným na prejednanie veci (sporu), ktorý je predmetom konania ním vedenom podľa CSP, keďže ide o súd v čase postúpenia veci Okresným súdom Banská Bystrica kauzálne príslušný na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Bratislave podľa § 22 písm. a) CSP, pričom v tejto veci si žalobkyňa uplatňuje nárok, ktorý vznikol z právneho vzťahu, ktorý sa spravuje ObZ.

17. Vzhľadom na adresu sídla žalovanej a povahu sporu ako obchodnoprávneho, v ktorom je daná kauzálna príslušnosť súdu, je (vecne a miestne) príslušný súd na prejednanie veci Mestský súd Bratislava III v zmysle § 22 písm. a) CSP v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. Ide o súd v čase postúpenia veci Okresným súdom Banská Bystrica kauzálne príslušný na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Bratislave, pričom v tejto veci si žalobkyňa uplatňuje nárok, ktorý vznikol z právneho vzťahu, ktorý sa spravuje ObZ.

18. Najvyšší súd tak konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.